

Budskab fra sr. Alessandra Smerilli, F.M.A.

Præfekt for Dikasteriet for Fremme af Integral Menneskelig Udvikling

i anledning af Verdensdagen for Mental Sundhed

10. oktober 2026

Intet psykisk sår kan nogensinde udslette et menneskes værdighed. Det er det første, Dikasteriet for Fremme af Integral Menneskelig Udvikling ønsker at sige på Verdensdagen for Mental Sundhed 2026. Som pave Leo XIV minder om i *Dilexi Te*, bekræfter Kristus med sin »kærlighed udgydt til det sidste« »ethvert menneskes værdighed, især når »de er svage, foragtede eller lidende«.¹

At værne om den mentale sundhed hører med til den integrale menneskelige udvikling, som søger det gode for ethvert menneske og for hele mennesket.² Andet Vatikankoncil lærer i *Gaudium et Spes*, at udviklingen skal tjene hele mennesket og tage hensyn ikke blot til de materielle behov, men også til det intellektuelle, moralske, åndelige og religiøse liv.³ En udvikling, der glemmer sindet og hjertet, er ikke integral udvikling.

Pave Leo XIV har tydeligt peget på problemet. I Barcelona sagde han til de unge, at den mentale sundhed »i stigende grad trues i samfund, der anser sig selv for avancerede«, et tegn på, at »der er noget dybt galt med en bestemt opfattelse af fremskridt«.⁴ Overalt i verden, også i »udviklede« regioner, har en indskrænket forestilling om fremskridt ofte ladet mennesker være uvidende om, ja endda ligeglade med andres mentale trivsel.

I dag udgør indre, følelsesmæssige og relationelle sår en af de dybeste dimensioner af menneskelig lidelse. Sogne, skoler, religiøse fællesskaber og små kirkelige fællesskaber er ofte de steder, hvor mennesker bringer deres lidelse og søger et lyttende øre, ledsagelse og støtte i tider med psykisk sårbarhed. Således viser den mentale sundhed sig i mange lokalkirker som en af de mest presserende pastorale udfordringer. To situationer kalder på særlig opmærksomhed. Den første angår mennesker, der gennemlever humanitære kriser – krig, tvungen migration, politisk ustabilitet, miljøkatastrofer og strukturel fattigdom – som efterlader dybe traumer hos enkeltpersoner og samfund. Den anden angår unge, som står over for nye former for følelsesmæssig sårbarhed knyttet til socialt pres, økonomisk usikkerhed og isolation. Situationerne er forskellige, men roden er den samme: Et menneske bliver sårbart, når tryghed, relationer, mening og håb mangler.

¹ Leo XIV, Apostolisk formaning *Dilexi Te* (4. oktober 2025), nr. 2. https://www.vatican.va/content/leo-xiv/en/apost_exhortations/documents/20251004-dilexi-te.html

² Jf. Paul VI, Encyklika *Populorum Progressio* (26. marts 1967), nr. 14.

³ Jf. Det Andet Økumeniske Vatikankoncil, Pastoral konstitution *Gaudium et Spes* (7. december 1965), nr. 64.

⁴ Leo XIV, Apostolisk rejse til Spanien, Bedevagt i det olympiske stadion »Lluís Companys«, Barcelona (9. juni 2026), nr. 2. <https://www.vatican.va/content/leo-xiv/en/speeches/2026/giugno/documents/20260609-spagna-vegilia.html>

Til alle, der lider, siger Kirken: I er ikke alene, og Gud har ikke forladt jer. I Barcelona mindede Den Hellige Fader om Job, efter at have lyttet til en ung kvinde, der fortalte om sin depression: Når Gud synes fraværende, kan vi betro ham vores byrder, »endda råbe til ham, endda protestere som Job, i tillid til at han på en eller anden måde er til stede og nær, selv når han synes at tie«. ⁵ Blandt patienterne på et psykiatrisk hospital i Malabo sagde han helt enkelt: »Gud elsker os, præcis som vi er. [...] Gud ønsker at hele os.« ⁶ I sin angstens time tog Kristus hele menneskehedens angst på sig. ⁷ Troen erstatter ikke omsorgen; den ledsager den og giver den håb.

Ingen helbredes alene. »Vi kan ikke gøre dette alene«, sagde paven til de unge i Barcelona; vi har brug for nogen »der kan ledsage os med diskretion uden at skynde sig at forklare smerten«. ⁸ Det genklinger temaet for årets Verdensdag for Mental Sundhed: »Levede erfaringer hørt: Ægte stemmer, ægte forandring«. Helbredelse begynder ofte i det øjeblik, et menneske føler sig virkelig hørt.

Lytten må blive til handling. Kirken kan ikke begrænse sig til lejlighedsvis eller reaktive indsatser. Som kristne er vi kaldet til at udvikle en stabil, kompetent, medfølelse og forebyggende tjeneste, der omfavner mennesket i dets helhed: krop, sind og ånd. Det kræver uddannede pastorale medarbejdere, samarbejde med sundhedsfaglige, klare henvisningsveje, opmærksomhed på selvmordsforebyggelse, støtte til familier og omsorg for unge. Dikasteriet opfordrer også alle mennesker af god vilje til at engagere sig meningsfuldt i dem, der kæmper med deres mentale sundhed, og til at arbejde sammen med Kirken og andre institutioner om at udforme politikker, tjenester og beslutninger. De, der lever med psykisk lidelse, er ikke blot modtagere af omsorg: De er hovedpersoner på vejen frem, og deres stemmer må være med til at forme svarene. At drage omsorg for dem er ikke en marginal sag. Det hører til hjertet af Kirkens mission.

Vi betror os til Maria, *de syges tilflugt*, så ethvert menneske, selv i de hårdeste prøvelser, på ny må opdage glæden ved at føle sig elsket, anerkendt og ledsaget på sin menneskelige og åndelige vandring.

Sr. Alessandra Smerilli, F.M.A.

⁵ Leo XIV, Bedevagt, Barcelona, nr. 2.

⁶ Leo XIV, Besøg hos personale og patienter på det psykiatriske hospital »Jean Pierre Olie«, Malabo (21. april 2026). <https://www.vatican.va/content/leo-xiv/en/speeches/2026/april/documents/20260421-guinea-eq-ospedale.html>

⁷ Jf. Leo XIV, Bedevagt, Barcelona, nr. 2.

⁸ Ibid.